

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Köziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 ko-
nyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Pető betűknél nagyobb, avagy
szabványos betűvel, vagy kerettel ellátott hir-
detések tömöríték szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Hazugságok az adómozgalomban.

— jan. 15.

Mindinkább nyilvánvaló, hogy az ugynevezett adómozgalom már nem is a szentesített adótörvények elhalasztását célozza, hanem egyenesen arra irányul, hogy ezeknek az adótörvényeknek az életbeléptetése akármilyen módon lehetetlenné váljék. Főlegleges rámutatni, hogy milyen megdöbbentő tünet ez egy jogállamban és hogy mennyire megrendíti a törvénytisztelést az, hogy az országgyűlés által megszavazott és a király által szentesített törvények ellen a legkülönbözőbb testületek ilyen nyíltan és szabadon agitálhatnak. Arra sem akarunk reá mutatni, hogy a most egy-egy szerezte színben feltüntetett adótörvényeket a koalíció országgyűlése szavazta meg, most pedig ugyszólván kizáróan ugyanazok az elemek izgatnak az adótörvények ellen, akik az egykori koalíció maradékaiból verődtek össze, hogy a mostani kormánynak nehézségeket okozzanak. Félre tesszünk ezuttal minden kritikát, de azt már nem állhatjuk meg, hogy rá ne mutassunk, mily rosszhiszemű, vagy legalább is hebehurgya módon támadja az ellenzék az új adótörvényeket. Többek között például kiadták azt a jelszót, hogy az új adótörvények megnyomorítják az értelmiséget és éppen azért az ügyvédek látjuk elől az adótörvények elleni mozgalomban, mint akikre valóságos martíromság vár. Legyen szabad egy egyszerű példával bizonyítani, hogy mennyire nem igaz ez a vád.

Vegyünk egy ügyvédet, aki 6000 korona iroda- és lakbért vall be, és számítsuk ki ezen az alapon — megjegyezvén, hogy a lakbér bejelentés képezi ugy az új, mint a régi adótörvények szerint az adókövetés alapját — hogy mennyi lesz az adója az új törvények szerint és mennyi volt a régi szerint. Az új alapon az adószámítás ez:

A 6000 koronából üzletbérnek számít 50 százaléka 3000 korona. Marad tehát adóalapul 3000 korona. Számítsuk ennek hétszerezését (21,000 korona) és hozzá az irodabér teljes összegét (3000 korona), a kettő együtt ad 24,000 koronát. Ebből értelmiségi foglalkozás címén levonandó 20 száza-

lék 4800 korona, vagyis marad adókövetési alapul 19,200 korona.

Ez alapon pedig az ügyvéd adója így alakul:

Kereseti adó	(37) =	576 kor.
Jövedelmi adó	=	650 „
Betegápolási pótdadó	(5%) =	29 „

Összesen: 1255 kor.

Ennyi az ügyvéd adója az új törvény alapján.

A régi törvény szerint az ügyvéd adóját a következő adószámítás mutatja meg: 3000 korona két és félszer számítva — 7500 korona. Hozzáveendő az irodabér nyolcvan százaléka (2400 korona) — 9900 korona adóalap. A kivétel eredménye tehát így alakul: Kereseti adó 10% = 990 K. — f. Ennek 35%-nyi általános jövedelmi pótdadója = 336 „ 50 „ Három családtag után II. osztályú kereseti adó = 12 „ — „ Betegápolási pótdadó 5% = 50 „ 10 „

Összesen: 1388 K. 10 f.

A két táblázat világosan mutatja tehát, hogy az új adótörvény szerint az ügyvéd ugyanazon adóalapbevallás mellett százharminchárom korona és 60 fillérrel kevesebb adót fog fizetni, mint fizetett eddig, a régi törvény alapján.

És ezt nevezik az adóagítátorok az értelmiség megnyomorításának. Így akarják félrevezetni az intelligenciát, egyenesen arra számítva, hogy az nem ismeri az adótörvényeket. Az ilyen példák azonban, amelyeket minden foglalkozási ág köréből lehet venni, fel fogják a társadalmat világosítani.

— jan. 15.

Egy vezérpolitikus a sztrájkról. A „Budapesti Hírlap“ tegnapi vezércikkében nagyfontosságú beszélgetést közöl egy munkapárti vezérpolitikus-sal, aki kárhóztatja, hogy a szocialisták, akik pedig előző sztrájkkísérleteikkel kudarcot vallottak, megint általános sztrájkjal fenyegetőznek, mikor a munkanélküliek ijesztő szaporodása amugyis gazdasági életünk szomorú helyzetét mutatja. Kárhóztatandó e sztrájkterv főképen azért, mert a kormány a választójogban messzemenő előzékenységet ígér, javító, módosításokat elfogadni kész.

Végül felszólítja a kormányt a munkapárt nevében, hogy a gazdasági életünket megbénító tömegsztrájkjal szemben habozást nem ismerő energiával védje meg a munka szabadságát, a polgári vagyont és a személyi biztonságot.

Zemplénnvármegye decemberben.

A közigazgatási bizottság ülése.

Vita a bodrogközi utakról.

— jan. 15.

Hétfőn, jan. 13-án tartotta vármegyénk közigazgatási bizottsága a havi rendes ülést, mely egyszersmind ebben az esztendőben első ülése volt. Az első ülés a választott tagok érdeklődése mellett folyt le, akik közül gróf Mailáth József, gróf Széchenyi Ernő, Nemthy József, báró Sennyey Miklós, Nagy Barna és dr. Molnár Béla jelentek meg s az ülés folyamán felszólalásaikkal egyszer-egyszer élénk vitát is provokáltak. Így különösen beható megvitatás alá került a bodrogközi utak ismert elhanyagolt állapota, amely azonban most már minden bizonynyal hamarosan meg fog javulni a tervbevett érlelyes intézkedések révén.

A gyűlést Mecner Gyula főispán elnök nyitotta meg, aki üdvözölte a megjelenteket, boldog új esztendőt kívánt a bizottságnak, majd bemutatta a bizottságnak új tagját, ki először jelent meg az ülésen: Szilassy György gazdasági felügyelő. Tudvalevőleg az 1912. évi XXIII. törvények a gazdasági előadók helyett a vármegyei gazdasági felügyelőket, illetve főfelügyelőket állította, akik ez év január 1-én kezdték meg működésüket. Így Szilassy felügyelő is, ki Zemplén-, Ung- és Sárosvármegyék gazdasági közigazgatását adminisztrálja most.

Ezután az alispáni jelentés került sorra, melynek érdekesebb részeit kivonatossan itt adjuk:

Személyi ügyek.

Móré Gyula tb. főszolgabíró betegsége miatt hivatalos szolgálatot nem teljesíthet. Az üresedésben volt homonnai járási számvevői állásra Salgó Alfréd szinnai járási számvevő lett áthelyezve. A szinnai főszolgabírói hivatalhoz kinevezett Alt József irodasegédet december hó 5-én állását elfoglalta. Stephan Béla cziróka-ófalui körjegyző betegsége miatt szolgálatot nem teljesíthet s helyettesévé Kolozsvári Sámuel rendelték ki. Az ugarai segédjegyzői állásra Chinorányi Lajos okl. jegyző választott meg. Az utczási és keleni segédjegyzői állások még mindig betöltetlenek.

Közbiztonság, tüzek.

A közbiztonság állapota általában kielégítő volt, nevezetesebb bün-

eset a vármegye területén elő nem fordult. Nagyobb tüzek voltak: Tokajban 1200 korona kárral, Sárospatakon 2000 kor. kárral, Kisbáriban 3350 kor. kárral, Szentesen 3000 kor., Czigándon 1300 kor. és Nagrozdva-nyon 1228 kor. kárral, Gálszécs köz-
ségben 1600 kor., Homonnazávodon 1000 kor., Várjeszenőn 1400 kor. és Barkón 5900 kor. kárral, amelyből csak 1600 kor. volt biztosítva, Telepőcz községben 1 esetben 3745 kor. s végül Sztropkón 3448 kor. kárral. A szerencsi járás főszolgabírájának jelentése szerint Fazekas István saját vigyázatlansága folytán meggyuladt és égési sebeiben belehalt.

Kivándorlás.

Amerikába kivándorolt összesen 179 egyén, — Amerikából visszatért összesen 100 egyén. Utlevelé iránti kérelem az elmúlt hó folyamán 374 érkezett be s 213 állított ki. Visszatartatott az újabb belügyminiszteri rendelet alapján 157.

Katonaugy.

A szokásos utóállítások dec. hó folyamán is megtartottak és pedig 12-én Sátoraljaujhelyben, 13-án pedig Homonnán. — Az utóállításokon Isépy Zoltán vármegyei II-od főjegyző jelent meg az alispán helyett.

Közlekedésügy.

A folytonos esőzések következtében az utak sok helyütt megrongálódtak. Közlekedési akadályok elő nem fordultak. A sárospataki járás főszolgabírájának jelentése szerint a rossz időjárás különösen a sárospatak—tiszakarádi törvényhatósági ut tiszakarádi szakaszát nagyon megrongálta, úgy, hogy ez sürgős javítást igényel.

Mezőgazdaság.

A vetések késtek az esős időjárás miatt úgy, hogy sok föld különösen a vármegye felsőjárásaiban vetetlen maradt. Némely helyütt a cukorrépa és burgonya kiszedése még december hónapban is tartott s csak nehezen volt eszközölhető.

A sárospataki járás főszolgabírájának jelentése szerint a sárospataki és környékbeli fuvarosok és napszámosok a nedves tél miatt az erdei fuvarozástól és ennek jövedelmétől eltekint, amennyiben az erdek a rossz utak miatt megközelíthetetlenek s ezért ezen vidék tűzifa hiányában is szenved.

A fegyvertartási engedélyek.

Az alispáni jelentés kapcsán több felszólalás is hangzott el. Így elsőben is dr. Molnár Béla szólalt fel, a fegyvertartási engedélyek dolgát hozva szóba. A felszólaló igen üdvösnök tartja a most életbelépett vármegyei szabályrendeletet, amely a fegyvertartási engedélyekre vonatkozik és kívánatosnak mondja, hogy az engedélyek kiadása körül a hatóságok a legnagyobb gondossággal járjanak el, mert úgy a vadállomány kímélése, mint a közbiztonság szempontjából igen üdvös hatása lesz a szabályrendelet szigorú betartásának. Kéri az alispánt is, hogy a főszolgabíróknak

Divatos czipő ujdonságok

a legdivatosabb formákban és legizlésebb kivitelen urak, hölgyek és gyermekek részére teljes választékban megérkeztek.

FÖLDES FERENCZ CIPŐÁRUHÁZA

Sátoraljaujhely, Fő-tér.

a fegyvertartást megtagadó végzéseit csak a legkritikább esetekben változtassa meg. *Dókus Gyula* alispán kijelenti, hogy maga is fontosnak tartja a szabályrendelet szigorú végrehajtását s erre gondja is lesz; arra nézve persze nem tehet ígéretet, hogy mikor tagadja meg jóváhagyását a fősztal-gabirói határozatoktól, mert ez mindig a konkrét esetektől függ. Így már eddig is előfordult, hogy az alispánnak engedélyeznie kellett a fősztal-gabiró által megtagadott fegyvertartást, mert a kérelmezőknek a szabályrendelet erre határozottan jogot adott.

A bodrogközi utak.

Az előbbi tárgyban befejezett vita után bár *Sennyey Miklós* hozta szóba a Bodrogköz gyatra közlekedési viszonyait Rámutatott különösen Nagyrozvágy, Kisrozvágy, Örös és Semjén rendkívül mizerabilis utaira, amelyek következtében ezek a községek ugyszólván megközelíthetetlenek. Itt egy nagy vidéknek igen fontos érdeke volna, hogy ezeknek a községeknek a nagygyéresi állomáshoz vezető utai kiépítenek s ezek a falvak áldozatra is hajlandók ez irányban. Dr. *Szirmay István* főügyész hasonló értelemben szólott és méltánytalannak mondotta, hogy ezeknek a községeknek, melyek évek óta sok ezer korona utadót fizettek be, a vármegye e tekintetben nem nyújt semmit. Indítványozza, hogy a közgazgatási bizottság írjon fel a kereskedelemügyi miniszterhez a szóban forgó utépítések anyagi támogatása végett. *Mártha Miklós* főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke bejelentette, hogy a felhozott községek utépítésére nézve az alispán már az előkészítő lépéseket megtette. Ez időszereint az iratok a fősztal-gabirónál vannak, minek következtében a bizottság úgy határozott, hogy bevárja az iratok visszaérkezését s azután teszi meg a lépéseket a nagyfonságú utépítésekre nézve.

Adófizetés 1912-ben.

Ezután a havi jelentésekre került a sor. E havi jelentése során *Eisenmann Oszkár* pénzügyigazgató egyszersmind összegezte az elmúlt egész év során befolyt adókat s ennek a kimutatásnak érdekes számaait ide iktatjuk:

Befolyt egyenesadóban 2936020 kor., hadmentességi adóban 63210 kor., bélyeg- és jogilletékben 296210 kor., dohányjövédékben 1536962 kor., sójövédékben 79169 kor., cukoradóban 11519212 korona, szeszadóban 2182012 kor., sóradóban 113225 kor. ásványvíz adóban 148138 kor., börtaladóban 362462 kor. Más kisebb jövédékeket is beszámítva, összesen 22 millió 638 ezer korona folyt be.

Tanügyi viszonyok.

Beregszász István kir. tanfelügyelő jelentése a következőkben ismertette a vármegye tanügyét:

Az elmúlt év folyamán 8 állami, 4 községi és 30 felekezeti új iskola szervezése céljából tettem meg az intézkedéseket. Négy községi és egy állami iskola szervezése végleg befejezést nyert, a többi helyeken azonban a szervezés még folyamatban van. Új iskolai épület emeltetett 24 községben 29 tanteremmel. Fegyelmi vizsgálat alá vonatott a vármegyében 3 felekezeti tanító, amely szám a vármegye tantervinek nyolcszázötvenket-től kitevő számához viszonyítva, igen csekély per centet tesz ki.

Ha pedig más vármegyék tanítói karával hasonlítom össze saját tanterületemet, akkor elmondhatom, hogy e vármegye tanítói kara a mai ropant nehéz megélhetési és minden tekintetben romlott társadalmi viszonyok között sem feledkezett meg magáról s igen csekély kivétellel, egy tanügyi, valamint erkölcsi tekintetben teljesen népnevelői hivatásához méltóan viselkedik.

Sajnálattal jelentem végezetre, hogy a négy személyből álló s a múlt

év szeptember elsejével beszüntetett homonnai tanfelügyelői kirendeltségi hivatalnak hozzám történt beosztása alkalmával az ott működő négy személyből nekem csak két munkaezred hagytott meg, a másik két egyén pedig más tankerületben osztatott be, azzal a kijelentéssel, hogy a hivatalomtól most elvont munkaezred később pótolatni fognak. E kijelentés azonban a mai napig csak ígéret maradt. Ez oknál fogva az iskola látogatásokra én és tisztársaim a szükségesnél jóval kevesebb időt fordíthattunk, mert az irodai munka kora reggeltől késő estig minden időnként igénybe vette.

Apróbb ügyek.

A vármegyei főorvos jelentése szerint a közegészségügy a vármegye területén decemberben rossz volt, jáványos betegségek gyakoriak voltak. Ezzel szemben a főállatorvos jelentése szerint, az állat egészségügy javult.

A többi szokásos havi jelentésen és az apró folyó ügyeken kívül választásokkal is foglalkozott a hétfői ülés, ugyanis ez alkalommal választották meg az albizottságokba azokat, — mind a régieket, — akiknek mandátumuk lejárt.

Az összes ügyek elintézése után az ülés déltájban ért véget.

Riportok a városházáról.

— jan. 15.

Szomorú fátum ül az ujhelyi városházán; ritkán telik öröme az ujhelyi közönségnek azokban a hírekben, amelyek e színehagyott épület felől szállonganak. A legutóbbi időben pláne egymást érték azok a hírek, amelyek ékesszólóan hirdették, hogy nemcsak az a szegényes, szűk, ütött-kopott városháza szorul már alaposan egy kis megújulásra, hanem az a szellem is, amely benne lakik. Az a két hír, amelyet itt adunk, bizonyára szintén csak hozzá fog járulni ennek a meggyőződésnek a megerősödéséhez.

A tengeri kigyó. A város sok kinos, kellemetlen, megunt ügye között ezidőszereint egyik sem érdemli meg annyira ezt a sablonos elnevezést, mint a kereskedelmi iskola dolga. Félreértések elkerülése végett sietünk kijelenteni, hogy nem magát az iskolát, — melyet mi a magunk részéről üdvösnék, hasznosnak és a város érdekében állónak tartunk, — akarjuk a kinos, kellemetlen stb. jelzőkkel „diszítani”, hanem a bonyodalmaknak azt a nagyszabású komplexumát, mely ezt az egyébként dicséretreméltó kulturintézményt nálunk körülveszi.

Legújabbán megint leirat érkezett a városhoz a kultuszminiszteriumból a kereskedelmi iskola dolgában. A leirat a kilátásba helyezett kamatmentes kölcsönről és államsegélyről szól és azt mondja, hogy a kormány csak az esetben folyósítja ezeket, ha az iskola fennállása teljesen biztosított lesz. És ez alatt természetesen érti azt is, hogy az iskolának megfelelő rendes épülete legyen, mert hiszen az előző leiratokból megtanulhattuk már, hogy a miniszterium még a nyilvánossági jogot is függővé teszi ettől a körülménytől, az elhelyezés kérdéséttől.

Bizonyos, hogy a miniszterium álláspontja nem kifogásolható; annál kevésbé, mert annak a nyugdíjalapnak a szabályzata is, melyből a kamatmentes kölcsön folyósítandó lesz, kimondja, hogy az alából csak olyan nem állami intézetek kaphatnak segítyt, melyeknek fennállása minden esetre biztosított. Csak hogy nálunk éppen ez a pont, illetve az építkezésnek ezzel össze függő kérdése a legkritikusabb. Hiszen tudjuk, hogy mi-csoda bonyodalmakon ment keresztül már eddig is ez a kérdés.

Az említett legújabb leirat előtt, mint ismeretes, úgy állt az ügy, hogy a képv. test. megbizta a polgármestert: dolgozzon ki egy részletes memorandumot, melyet aztán a közgyűlés újabb megvitatása után a vármegye elé terjeszthessenek.

Most a leirat után a polgármester értesülésünk szerint, úgy határozott, hogy mielőbb össze hívja a képv. testületet s az elé memorandum helyett azt a javaslatot terjeszti: mondják ki és határozzák el most már igazán konkrét formában az építkezést, mert mint látnivaló a kormánytól addig semmiféle segélyre nem lehet számítani a míg az építkezés rendben nem lesz.

Hát most lássuk, lesz-e csakugyan valami ebben a nehéz kérdésben.

Az elkedvetlenedett polgármester. Hetek óta közszájon forog, hogy *Farkas Andor* polgármestert teljesen elkedvetlenítette sok minden körülmény, így többek között a törvényhatóságnak számos határozata, a mellyel a városi határozatoktól a jóváhagyást megtagadta, de ezeken kívül is a városi adminisztrációnak sok belső ügye. Kért a múlt hónapban egy havi szabadságot is, melyet a képviselőtestület e hó 15-től kezdve meg is adott.

Mostanában még pozitívabb formát öltöttek ezek a hírek, a melyek már arról is tudnak, hogy a polgármester lépéseket tett arra nézve, hogy a várostól végleg megváljon. A mi értesülésünk szerint is való az, hogy *Farkas Andor* ez időszereint szívesen cserélné fel jelenlegi állását a bírói pályával, melyet a közigazgatás kedvéért elhagyott valamely megfelelő fokozatával s ez irányban lépéseket is tett. Szabadságidőt is főleg abból a célból kért, hogy ez irányban eljárjon, de éppen azért, mert a dolog most még kellőképpen nem aktuális, a képv. test. által megadott szabadságot, mely ma már esedékessé vált, még nem kezdte meg, hanem későbbre halasztotta.

E helyen még csupán az érdekes tényt regisztráljuk, kritikájával foglalkozni még nem tartjuk időszereinek. Lesz még alkalmunk bővebben elmélkedni minden irányban erről és az ezzel összefüggő kérdésekről ép úgy, mint egy esetleg tényleg bekövetkező változás eshetőségeiről. Itt csak följegyeztük ezt is mint egyik jellemző tünetét a városházi siralmas állapotoknak.

Két felmentés.

Érdekes büntető főtárgyalások. — Bálint János feljutt ügye. — Egy gálszécsi nagykereskedő felmentése.

— jan. 15.

Tegnap és tegnapelőtt két nagy-érdeku ügy végső akkordjai hangzottak el az ujhelyi büntetőtörvényszéken. Az egyiket, Bálint János mádi főjegyző ügyét, érdeklődéssel várta az egész vármegye közönsége, réven annak a hangos hirlapi hajszának, mely Bálint ellen hosszabb ideje folyik. Nem az első ügye ez Bálintnak a büntetőtörvényszék előtt, mert elleneségei már egy sereg feljelentést, okirathamisítási vádat kovácsoltak ellene, de mint valamennyi, úgy ez is felmentéssel végződött, jelölül annak, hogy mégsem lehet olyan konok okirathamisító az, akit a bíróság egymásután felment az ellene emelt minden vád alól. A másik ügyben egy valamikor jóhírnevű, de a sorscsapások következtében tönkrement gálszécsi kereskedő ült a vádlottak padján s ezt az ügyet is élénk érdeklődéssel vette körül nemcsak a kereskedő világ, de a vármegye egyik vidékének, a gálszécsi járásnak egész közönsége. A két főtárgyalásról ezek-ben számolunk be:

1 Hétfőn reggel *Wielland Lajos* táblabíró elnöklete alatt kezdte meg a törvényszék Bálint János büntetőtörvényszék tárgyalását. Szavazóbírák voltak dr. *Nagy Béla* és *Fejes Ernő*, a közvádat *Olvhary Dezső* kir. ügyész képviselte, védő dr. *Szilva Béla* szezenci ügyvéd volt.

Az volt a vád Bálint ellen, hogy egy közgyűlési meghívóba utólag, — a meghívók kibocsátása után, — vett fel egy pontot, egy vicinális vasut igazgatóságába való tagválaszt, amely tagsági helyre aztán a képviselőtestület őt választotta meg. A főtárgyalásra számos tanu volt beidézve, de csak kevésnek kihallgatására került a sor, mert Bálint főjegyző vallomásaiban beismerte azt, hogy tényleg a kérdéses pontot a tárgysorozatba utólag vette fel. Tette azonban ezt azért, mert az ügy, amely sürgős elintézését igényelt, tényleg a meghívók kibocsátása után érkezett be, továbbá, mert állandó gyakorlat volt az, hogy az ilyen utólag érkezett és sürgős természetű ügyeket felvették a tárgysorozatba, de természetesen csak akkor, ha ebbe a közgyűlés beleegyezett.

E védekezést a tárgyalás adatai teljesen igazolták. Az akkori bíró, *Mád község* képviselőtestületének elnöke kijelentette, hogy az utólagos felvétel az ő és a képviselőtestület tudomásával és helyeslő beleegyezésével történt. — De bizonyította ezt maga a képviselőtestület is, mely egy legutóbbi közgyűlésén, — mint erről irtunk is már, — egyhangulag ki nyilatkozta, hogy az a cselekmény, melyért most Bálintot vádolják, az ő helyeslésével történt s azért a képviselőtestület osztozik Bálinttal a felelősségben.

A rövid bizonyítási eljárás és a perbeszéd után a bíróság felmentő ítéletet hozott. Az indokolásban kimondta, hogy bár az utólagos felvétel szabálytalan, de általa jogsérelm senkit sem ért, mert a képviselőtestületnek módjában lett volna az utólagosan felvett pontot nem tárgyalni. Ehelyett azonban bár tudta, hogy a választás az eredetileg kibocsátott meghívóban nem volt felvéve, mégis elintézte és akarta is azt elintézni.

A felmentésben *Olvhary kir. ügyész* is megnyugodott s így az *erős.*

2 *Moskovits Géza* gálszécsi szesz-nagykereskedő 1909-ben fizetési-képtelenné vált, amikor is mintegy 90,000 korona passzívájával szemben alig 25 ezer korona aktívája volt. Hitelezői közül dr. *Kemény Dezső* gálszécsi ügyvéd, akinek ügyvédi költségeivel tartozott, csalásért jelentette fel.

A főtárgyalás még hétfőn d. e. kezdődött, — közvetlenül a Bálint ügy után, de csak kedden délután ért véget. A bíróság tagjai ugyan-azok voltak, mint az előbbi ügyben, a közvádat itt is *Olvhary Dezső* kir. ügyész képviselte, míg a védői tisztelet dr. *Holló Andor* látta el.

Moskovitsot súlyos vádak terheltek: úgy, hogy üzleti könyveit elrejtette, vagy szándékosan megsemmisítette, hogy kintlevő követeléseit eltitkolta, árult pedig, — így 50 hektoliter szilvriumot, — elrejtette, hogy egyes hitelezőit a többiek kárára ki-elégítette s abból a célból, hogy a valódi hitelezőket megkárcsítsa, egyesek, persze rokonai részére koholt követeléseket ismert el valódiaknak.

A védelem széles bizonyítási eljárást produkált s a kihallgatott 23 tanu meglehetősen kedvező vallomást tett a vádlottra nézve. Beigazolást nyert, hogy 1909-ben, a fizetési-képtelenség előtt *Moskovits* raktárát, mi-alatt ő Budapesten járt, tűz hamvasztotta el s ez alkalommal biztosítás révén a kárnak csak egy csekély része térült meg. Valószínű, hogy üzleti könyvei is ebben a tűzben hamvadtak el. Beigazolódott, hogy a csapás után gyűjtöttek is egyes körökben a kárvallott nagy családú, — 9

gyermekkel megáldott, — ember részére s ő még az így összeadott pénzből is fizetett egyes hitelezőinek. A követelés bizonyos százalékát minden hitelezőjének megfizette, kivéve dr. Kemény Dezsőt, de erről a tartozásról könnyen megfélekedezhetett, mert az ügyvéd költségjegyzéket sohasem küldött neki.

Mindezek alapján a bíróság Holló Andor dr. hatásos és alapos védőbeszéde után felmentette Moskovitsot. A köztársasági képviselője azonban felebezett, úgy hogy az ügy még a felsőbb bíróságok elé kerül végleges eldöntés végett.

Érdekes ujhelyi pör

Ezreket fizet a Máv.

egy kard miatt.

Mi történt Bodrogszerdahelyen?

— jan. 15.

Igen érdekes kártérítési pörben hozott ítéletet a királyi kuria. A pört egy Spendrovsky Károly János nevű lembergi építőmester indította az ujhelyi törvényszék előtt a Magyar Államvasutak ellen és meg is nyerte.

A kártérítési igény okát Spendrovsky következőképpen mondotta el sérülése után Budapesten tett vallomásaiban:

— Lembergből tegnap este utaztam el; utazásom célja Pozsony, hova fegyvergyakorlatra kell bevonulnom. Én a III. kocsis-osztály egy fülkéjében utaztam és egy ülésen fekvé aludtam. Bodrogszerdahelyen reggel 1/2 7 órakor hirtelen arra ébredtem föl, hogy egy leesett katonakard a bal halántékomat megsértette. Nagy fájdalommal voltak és Miskolcra bementem a városba egy orvoshoz, aki a sábet megvizsgálta, vízzel kimosta és cinktapaszszal betapasztotta. Véleményem szerint a kard azért esett le, mert a vonat nagyot rándult. Éppen azért a vasutat hibáztatom a szenvedett sérülésért, mely okból annak idején a vasutal szemben kártérítési igényemet érvényesíteni fogom.

Spendrovsky Budapesten szanatóriumba ment, majd hazament Lembergbe, ahol orvosszakértők megállapították róla, hogy hiszterikus neurosisban szenved, amelynek oka valószínűleg a vasuti kocsiiban elszenvedett ütés volt.

Spendrovsky ismét sokáig gyógykezelte magát és így az építőmesteri vizsgát nem tehette le. A sérült építőmester-jelölt megbízásából dr. Székely Lajos budapesti ügyvéd a sátoraljaujhelyi törvényszék előtt, minthogy ennek területén történt a baleset kártérítési pört indított a Máv. ellen. Pörében követelte, hogy az Államvasutak 5594 korona gyógyítási költségét térítse vissza, azonkívül, mivel munkaképtelen lett, 4600 korona évi járadékot fizessen neki. A Máv. természetesen mindenekelőtt tagadta azt, hogy a felperes az ütés következtében lett beteg és tagadta azt is, hogy a kard a vonat rándulása folytán esett ki a podgyászkosárból. Erre vonatkozólag kihallgatták a vasuti személyzetet is, amely természetesen tudni sem akart semmiről.

Ezzel szemben Spendrovsky bizonyította, hogy a vonat Lembergtől Bodrogszerdahelyig tizenkilenczer áll meg és a kard nem esett le, tehát a vonat természetes rázása nem lehet oka a balesetnek.

A törvényszék szakértői szemlét is rendelt el, amelyen megállapítást nyert, hogy a Máv. Ch. jelzésű III. osztályú kocsijának kis podgyászkosarában egy kard elhelyezhető úgy, hogy az a vonat természetes rázódása következtében leesni nem fog.

Közben budapesti orvosszakértők is megvizsgálták Spendrovskyt és nagyfokú neuraszténiát tapasztaltak nála.

Ezt a véleményt az igazságügyi orvosi tanács felülvizsgálta és tekintettel arra, hogy Spendrovsky közben az építőmesteri vizsgát nehezen bár, de mégis letette, munkaképességét felerészben csökkentenek találta.

A sátoraljaujhelyi törvényszék ítéletében a Máv.-ot elmarasztalta 5594 korona 83 fillér gyógyítási költség megfizetésében, továbbá 1906. július hó 26. napjától kezdődőleg 2300 korona évi járadék fizetésében.

A Máv. ez ítélet ellen természetesen felebezett, azonban a kassai ítélőtábla és most a kuria is helybenhagyta a sátoraljaujhelyi törvényszék ítéletét.

HIREK.

Atél. Beállott a tél, az igazi, teljes tél a hó lehullásával. Fehér hólepel takarja a háztetőket, udvarokat, utakat. Az utak eddigi egyhangulárjájába vidáman csengő csilingelő hang vegyül bele: a könnyedén síkló szánok csengőinek hangja. Kipirult arccal mennek a koresolyázók a koresolyapályára és esőrognak, zörögnek a szijon vitt koresolyák. Megindultak az összes téli sportok, teljes az öröme a sok elszánt sportolónak. Teljes az öröme a sok aranyos, kacagó gyermekeknek, kik szintén sportolnak az utcán. Elvégre sportolni nekik is kell. Ha más nincs, egy kis csuszkalás is megteszi. Tehát csuszkalás az aszfalton. Erre a célra direkt az aszfalton hagyták a lehullott havat, hogy az aranyos gyermekek pompás csuszka-pályákat létesíthessenek, hogy mulathassanak a gyerekek és vidáman sportolhassanak. Teljes elismeréssel adózunk a jószívű, gyermekimádó hatóságoknak, de nem így egy uri ember, aki tegnap délután a Kazinczy-utcán haladt és hiába lépkedett a legmesszebbmenő óvatossággal a rövidebb-hosszabb csuszka-pályákkal teleépített gyalogjárón, végzetét nem kerülhette el. Egy csuszkapályán, melyet nem lehetett kikerülni, elvágódott. Csúnyán elvágódott, Szépen megütötte magát. Azután épületeres szavakat mondott a csuszka-pályáról, a gyerekekről, a hatóságokról. De ennek az urnak aligha van igaza. Bizonyára nem imádja a téli sportokat, alkalmasint nem tud csuszkalni és minden valószínűség szerint — gyermek-gyűlölő.

— **Közgyűlés.** A Zemplénavarmegyei Kaszinó f. hó 26-án rendes évi közgyűlést tart, melyen többek között az elnök, alelnök és a kaszinói választmány megválasztása is sorra kerül. Ugyancsak fontos tárgya lesz a közgyűlésnek az az indítvány is, melyet Malonyay Gyula kaszinói tag terjeszt elő egy kaszinói épület felépítése iránt.

— **A Kazinczy-körből.** Élénk emlékeztünkben élnek még azok az élvezetes felolvasó estélyek, melyeket a Kazinczy-kör felkérésére Oppitz Sándor nagymihályi plébános tartott olaszországi utazásáról. A tudós főpap most megint eljön Ujhelybe és 19-én, vasárnap délután 6 órakor a vármegyeháza nagytermében tart vetített képes előadást Spanyolországról s az ott tett utazásáról. A rendkívül érdekesnek ígérkező előadásra felhívjuk a közönség figyelmét. Az előadás tagoknak ingyenes, nem tagok 40 fillér beléptidiját fizetnek.

— **Esküvő.** Tegnap délelőtt kötött házasságot Weinberger Dezső imregi földbirtokos Davidovics Adolf takarékpénztári igazgató bájos leányával Rózsival. A polgári esketést mindkét család számos rokonának jelenlétében Farkas Andor polgármester

végezte a városháza tanácstermében. A fiatal párt az esküvő alkalmából rokonaik és nagyszámú ismerőseik szerencsekívánataikkal halmozták el.

— **A Szabad lyceumból.** Szépszámú közönség hallgatta végig vasárnap délután dr. Chudovszky Móric kórházi főorvos előadását a gyermekvédelemről és gyermekápolásról. A kiváló orvos szakszerű, azért a laikusnak is könnyen érthető módon ismertette azokat a betegségeket, melyeknek a kis gyermek leginkább ki van téve, megmagyarázva egyszerűségeket, hogy a szülők miként hátríthatják el a bajt, vagy legalább is miként enyhíthetik a már megszerzett betegség lefolyását. A jelen voltak nagy érdeklődéssel hallgatták, az értekes magyarázatokat s előadása befejeztével zajos tapsal jutalmazták az előadót.

— **Vigyázzunk a vasuti hidaknál.** Dókus Gyula, Zemplénavarmegye alispáni hivatala a járási főszolgabírákhoz és Ujhely város polgármesteréhez a következő körrendeletet küldötte meg: A vasutbiztosítást foganatosító örök és örsegek fegyverhasználatának folyton szaporodó esetei szükségessé teszik, hogy a szerencsétlenségek elkerülése céljából a lakosság egyes fontos határozmányokról kioktattassék. Miért is felhívom, hogy azonnal tegye közhírré az alábbi határozmányokat és haladéktalanul intézkedjék, hogy azokról járásának minden lakosa tudomást szerezzzen. 1. Az örsegek kötelessége az őrzött műtárgynak mindenféle megrongálását megakadályozni, minden előtte személyesen nem ismert egyént megállítani és mindenki ellen, ki az első felszólításra meg nem áll, fegyverét használni. 2. A vasuti műtárgyakon csak a vasut személyzete közeledhetik, melynek magát, a vasut igazgatósága által kiállított előírások igazolvánnyal igazolnia kell. 3. Oly egyének ellen, akik a vasuti személyzethez hasonlóak, de magukat igazolvánnyal kellőképpen igazolni nem tudják, adott esetben az 1. pontban foglaltak szerint járjanak el. 4. Gyanus egyének, akik a vasuti műtárgyak körül kóborolnak, elfogattatnak és a legközelebbi csendőrőrsnek adatnak át. Az alispán megbízásából: Isépy Zoltán, tb. főjegyző.

— **Téli sportok Ujhelyben.** Megérkezett a várva várt fagy és hó s a téli sport kedvelői vasárnap délután — dacára a csipős északi szélnek — tömegesen keresték fel a koresolya és ródli pályát. Ez utóbbi tulajdonképpen nem is ródli pálya, hanem utca és meglehetősen veszedelmes a kocsiközlekedés miatt; de jobb és más híjján ideszorulnak a szánkázás kedvelői, mert a tavalyi pálya, a vásártéri domb, ez idén nem használható. Kénytelenek hát az utcán ródlizni s ezt látva egy utópia jut eszükbe: rendes, felügyelet és kezelés alatt álló ródli pálya Ujhelyben! A felvidék valamennyi nagyobb városában van ilyen, mért ne lehetne nálunk is?!

— **A vigyázatlanság áldozata.** Csurha György, görbeszegi lakos, az est homályában szántalpat ácsolt oly vigyázatlanul, hogy a félre csuszott balta balkeze csuklóját átvágta. Miután gyors segélyben nem részesült, a nagy vérvesztéssel folytán egy félóra múlva kiszenvedett.

— **Olesőbb lett a hus.** Hónapok óta esik az élő szarvasmarhák ára és ennek következtében most végre valahára a mézárások is lejjebb mentek a kimérésre került hus árával. Nehogy azonban helybeli olvasóink e kellemes hír által félrevezetve, háztartási mérlegüket megváltoztassák, sietünk annak kijelentéséül, hogy nem nálunk szállott le a hus ára, mert hiszen Ujhelyben csakis az élelmi cikkek árának emelkedéséről lehet mindig szó, mert akármily kedvezően alakuljanak másutt a piaci árak, azokról itt nem vesznek tudomást. Ezért fájdalmasan jelentjük, hogy ezuttal Nagymihályról és Szerencséről kaptunk hírt, amely helye-

ken 20, illetve 36 fillérrel olesőbbodott a marhahus kilogrammjára. Nálunk: semmi javulás. Hatósági hus-szék: jöjjön el a te országod.

— **Gyanus látogató a pataki várbán.** A napokban a sárospataki hercegi várbán érdekes látogató volt. Egy uri kinézésű fiatal ember látogatott el Windisch-Graetz Lajos herceg kastélyába, hol a kegyelmes urral kívánt beszélni, felemlítette minden magyar mágnásnak a nevét, mint jó ismerőseit s magát grófnak adta ki. Lement aztán a lóistállóba s vadászatra akart menni. Közben rendőröket hívtak, kik letartóztatták, igazolásra szólították s igazolás, illetve nyomozás során kiderült, hogy Beke Pál jelenleg kereskedelmi tanuló s volt sárospataki diák, ki elmezavában szenved. A szerencsétlen ifjú szülei Sátoraljaujhelyben laknak.

— **Táncitanítás.** Révész táncitanár a m. t. szülők és érdeklődők sz. tudomására hozza, hogy a főgimnázium, felső kereskedelmi és polgári iskola Igazgatósága a tanuló ifjúságnak megengedte, hogy egy táncanfolyamon résztvehesse. A tanítás február hó 1-én a sátoraljaujhelyi áll. polgári leányiskola tornatermében d. u. 4—6-ig kezdődik meg. Felöltötteknek egy külön táncteremben este 8—10-ig lesz a kurzus megtartva. A tananyag felöleli az összes divatos szükséges táncokat és a nélkülözhetetlen illemszabályokat, helyes magatartást. Beiratkozni lehet Löwi Adolf, Landesmann Miksa és Szabó Pál urak könyvkereskedésében.

— **Az új százkoronások.** Az Osztrák-Magyar Bank a következő kommunikét teszi közzé: Egyes bécsi és budapesti lapoknak az a jelentése, hogy a múlt évben december havában kiadott új százkoronás bankjegyek két sorozatában sajtóhibák vannak és a bankvezetőség elrendelte a két sorozat azonnali bevonását és megsemmisítését, — minden alap híjján levő mese. — Egyetlen új százkoronáson sincs sajtóhiba és így nincs is ok azoknak bevonására.

SZÍNHÁZ.

**** Beleznay Margit jutalomjátéka.** Forró estéje volt kedden a színháznak, amidőn Beleznay Margitnak, a társulat tehetséges és kedvelt primadonnájának jutalomjátéka folyt le a közönség zajos ünneplése között. Szigeti Józsefnak régi jeles bohóságát, a „Csókon szerzett völégényt” játszolták ez estén s a kitűnő előadás egyik érdekességeként Mezey Kálmán igazgató is fellépett, akinek pompás humorát, kiváló színészi képességét, mostanában, sajnos, ritkán nyílik alkalmunk élvezhetni. Keddi fellépése nagy élvezetet nyújtott a közönségnek, csak úgy mint a jutalmazott pompás alakítása. Mellettük nagy sikere volt Sarkadi, Nagy Imre és Aranyosi Ilona komikus triászának és kifogástalanok voltak a többi kisebb szerepek alakítói is.

Heti műsor:

Csütörtökön: Mayerék.
Pénteken: Miniszterelnök (zóna.)
Szombaton: Ostrom.
Vasárnap: Elnémult harangok.

NYILT TÉR. *)

Nyilvános köszönet.

Mindazon ismerőseimnek, kik felejtethetetlen szeretettel nőm temetése alkalmával jelenlétükkel fájdalommal osztozkodtak, részvétükért ezuton fejezem ki leghálásabb köszönetemet.

Weiner Simon.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.
Helyettes szerkesztő: Teleky Sándor.
Laptulajdonos: Éhler Gyula.

„URIBOR“

Tokaj-Hegyaljai Bornagytermelők Szövetkezete
SZERENCs.

Meghívó.

Ezennel van szerencsém a szövetkezet t. tagjait a folyó évi február hó 10-én d. e. 9 órakor a szerencsi központban tartandó

rendkívüli közgyűlésre

meghívni.

Szerencs, 1913. január 13.

Kiváló tisztelettel:

Esterházy Gyula gróf sk.,
elnök.

Tárgysorozat:

1. Az 1912. december 31-iki vagyon-mérleg előterjesztése és a vagyon felett való rendelkezés megállapítása.
2. A törvényszéki jóváhagyott új alapszabályok 6. §-a értelmében a törzsrészes tagok által fizetendő felpénz vagy felvételi díj, ugymint annak befizetési módjainak megállapítása.
3. A törzsrészes tagok által jegyzendő törzsrészes tagok befizetési módjának megállapítása.

Mindenféle használt állványfa és építőfa

eladó. Borközraktár és Hangya raktár építési vezetőségénél Sátoraljaujhely Kossuth Ferencz utca 9. szám.

MEGHIVÓ.

A

Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár

1913. január hó 19-én délelőtt 10 órakor

az intézet saját helyiségében tartja

LXV. évi

rendes közgyűlését

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

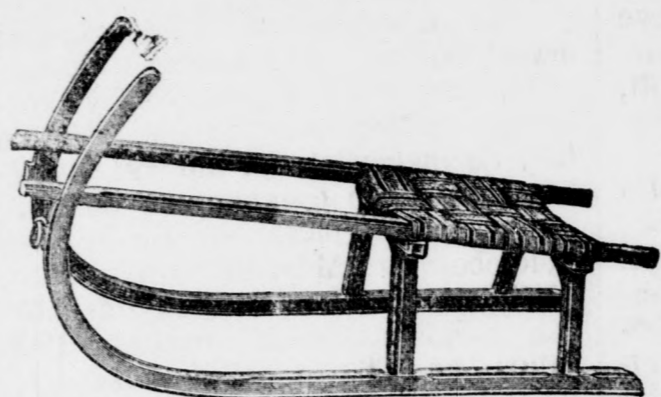
Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
3. Az évi mérleg és zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránti határozat hozatal.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása feletti határozat.
5. Egy igazgatósági tag választása.

Sátoraljaujhely, 1913. január hó 8-án.

Az igazgatóság.

Zéli sportkedvelők figyelmébe!

RODLIK

minden kivitelben, **kormányozható és svéd rodlik** kaphatók gyári áron

Windt Jakab és Lajos
butorüzletében,

Sátoraljaujhely Kazinczy-u. 3. sz.

Tölgyfa árverési hirdetmény.

A Zemplén vármegye sztropkói szolgabírói járásához tartozó Gyapár község volt urbéresei 1913. évi február hó 6-án délelőtt 11 órakor Kosárvágása községben, a körjegyzői irodában zárt, írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladják Zemplén vármegye közíg. bizottságának 885/1912. számú határozatával, az urbéres erdő területén rendkívüli felhasználat képen engedélyezett, a helyszínén számozással és bélyegzéssel ellátott 150 darab tölgyfát.

Ezen erdő Gyapár község határán, a homonnai vasuti állomástól 25 kilométerre van s az eladás tárgyát képező 150 darab tölgyfa mindenike 35 m. mellmagassági átmérőn felül van.

A 150 darab tölgyfa fatömege 376.95 m., kikiáltási ára 2017 korona 16 fillér, báuatpénz 202 korona

Az árverési feltételek alantírt urbéres elnöknel és a varannói m. kir. erdőgondnokságnál tekinthetők meg. Írásbeli ajánlatokat a szóbeli árverés megkezdéséig az urbéres elnökhöz lehet beadni. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Kosárvágás, 1913. január 9-én.

Andrejnak András,
elnök.

2866/1912. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. járásbíró-ság 1912. V. 1865/2. számú végzése folytán Heller Lajos 85 korona kövételének és járulékaiknak behajtása végett a január hó 19-re tévesen ki-tűzött határidő beállításával 1913. évi január hó 23-án délelőtt 9³/₄ órakor Sátoraljaujhelyben, Molnár István-u. 3. szám alatt, a végrehajtást szenvedő lakásán elárverezem azon 620 koronára becsült ingókat, melyeket a tokaji kir. járásbíró-ság 1912. Sp. I. 640/2. számú végrehajtást rendelő végzése alapján a sátoraljaujhelyi kir. járásbíró-sági 1912. V. 1865/2. számú végrehajtási jegyzőkönyvben 1-7 tételek alatt le-foglaltam, u. m.: butorokat st'b.

Sátoraljaujhely, 1912. decz. 30-án.
Rosner Imre, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakás.

A Kossuth Lajos utcában öt szobából álló lakás mellékhelyi-ségekkal február 1-étől hosszabb időre is bére vehető. Megfelelő megállapodás esetén tulajdonos az esetleg kívánt javításokról gondoskodik. Bővebbet Némethy Bertalannál.

A kirakatokban ki-függesztett **OLLA** táblácskák az Olla lerakatot jelzik. Kedvelt minőségek: 1203 sz. tucatja 6 kor. 1204. sz. super-finom tucatja 8 kor. Az „OLLA” több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 501/k. - Kapható: Ehlert Gyula gyógy-szertárában, Sátor-aljaujhely.

Szőlőoltványok, szőlővesszők!

Magyarországon egyik legmeg-bizhatóbb szőlőtelep a **Molnár József szőlőtelepe Ertarcán (Bihar m.)** hol mindenféle borfajok a legkoráb-ban érő csemegétől a legkésőbbben érőkig: **Ecquisit lugas** és más **különlegességek**, valamint **gyökere-sített európai szőlővesszők** a leg-jutányosabb árakban kaphatók. Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Czím: **Molnár József szőlő-telepe Ertarcán, (Bihar megye.)**

Sürgőnyczim ugyanaz.

Bérbeadó lakás.

Sátoraljaujhelyben egy 5 szoba és megfelelő mellékhelyiségekből, kert- és parkból álló uri lakás 1913. évi május hó 1-től bérbeadó. Ugyanott 6 szekér első-rendű sarju is eladó. Czím a kiadóhivatalban tudható meg.

Horgony-Syrup. Sarsaparillae
compos.
Vértisztítósz. Üvege 3.80 és 7.50 kor.

Horgony-Liniment. Capsici compos.
A Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalomenyhítő bedörzsölés
meghűlésnél, rheumánál, köszvénynél stb.
Üvege 80, 140, 2 - kor.

Horgony-Vas-Albuminat.
Tinktúra.
Vérzegénységnek és sápkórna. - Üvege 1.40 kor.

Beszerezhetők a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül **RICHTER dr. az „Arany oroszlán”-hoz** oltmzett prágai (I. Elisabethstraße 5) gyógyszerárából.